

Kraków, 11.02.2024r.

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIH PRZED KRZYWDZENIEM w Żłobku HopKids w Krakowie

Wstęp

Dobro, bezpieczeństwo i dbałość o odpowiednie warunki dzieci uczęszczających do Żłobka HopKids w Krakowie są priorytetem wszelkich działań podejmowanych przez pracowników Żłobka na rzecz wychowanków. Pracownik Żłobka traktuje dziecko z szacunkiem oraz uwzględnia jego potrzeby. Realizując zadania Żłobka, postępuje w ramach obowiązującego prawa, zawierających się w nim przepisów wewnętrznych oraz w ramach posiadanych i stale poszerzanych kompetencji.

Niedopuszczalne jest, by pracownik Żłobka stosował wobec dziecka jakiegokolwiek formy przemocy lub nadużyć. Niniejszy system ochrony dzieci przed krzywdzeniem określa procedury interwencji, działania profilaktyczne, edukacyjne, zasady zapobiegania krzywdzeniu dzieci, a w sytuacji gdy do krzywdzenia doszło – określa zasady zmniejszenia rozmiaru jego skutków poprzez prawidłową i efektywną pomoc dziecku. System ten wskazuje odpowiedzialność osób zatrudnionych w Żłobku za bezpieczeństwo dzieci do niego uczęszczających.

Niniejsze Standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem są szeroko promowane wśród całego personelu, rodziców i dzieci uczęszczających do Żłobka. Poszczególne grupy małoletnich są z poniższymi Standardami aktywnie zapoznawane poprzez prowadzone działania edukacyjne i informacyjne

Rozdział I

Obszary Standardów Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem

§ 1.

Standardy Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem tworzą bezpieczne i przyjazne środowisko Żłobka. Obejmują cztery obszary:

- 1) Politykę Ochrony Małoletnich, która określa:
 - a) zasady bezpiecznej rekrutacji personelu do pracy w Żłobku (Załącznik nr 1),
 - b) zasady bezpiecznych relacji personel – dziecko (Załącznik nr 2),
 - c) zasady reagowania w Żłobku na przypadki podejrzenia, że dziecko doświadcza krzywdzenia,

- d) zasady ochrony wizerunku dziecka i danych osobowych dzieci,
 - e) zasady bezpiecznego korzystania z Internetu i mediów elektronicznych,
- 2) personel – obszar, który określa:
- a) zasady rekrutacji personelu pracującego z dziećmi w Żłobku, w tym obowiązek uzyskiwania danych z Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym o każdym członku personelu oraz, gdy jest to dozwolone przepisami obowiązującego prawa, informacji z Krajowego Rejestru Karnego, a kiedy prawo na to nie zezwala, uzyskiwania oświadczenia personelu dotyczącego niekaralności lub braku toczących się postępowań karnych lub dyscyplinarnych za przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności oraz przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego,
 - b) zasady bezpiecznych relacji personelu Żłobka z małoletnimi, wskazujące, jakie zachowania na terenie Żłobka są niedozwolone, a jakie pożądane w kontakcie z dzieckiem,
 - c) zasady zapewniania pracownikom podstawowej wiedzy na temat ochrony małoletnich przed krzywdzeniem oraz udzielania pomocy dzieciom w sytuacjach zagrożenia, w zakresie:
 - rozpoznawania symptomów krzywdzenia dzieci,
 - procedur interwencji w przypadku podejrzeń krzywdzenia,
 - odpowiedzialności prawnej pracowników Żłobka, zobowiązanych do podejmowania interwencji,
 - d) zasady przygotowania personelu Żłobka (pracującego z dziećmi i ich rodzicami/opiekunami) do edukowania:
 - dzieci na temat ochrony przed przemocą i wykorzystywaniem,
 - rodziców/opiekunów dzieci na temat wychowania dzieci bez przemocy oraz chronienia ich przed przemocą i wykorzystywaniem,
 - e) zasady dysponowania materiałami edukacyjnymi dla dzieci i dla rodziców oraz aktywnego ich wykorzystania,
- 3) procedury – obszar określający działania, jakie należy podjąć w sytuacji krzywdzenia dziecka lub zagrożenia jego bezpieczeństwa ze strony personelu Żłobka, członków rodziny, rówieśników i osób obcych:
- a) zasady dysponowania przez Żłobek danymi kontaktowymi lokalnych instytucji i organizacji, które zajmują się interwencją i pomocą w sytuacjach krzywdzenia dzieci (policja, sąd rodzinny, centrum interwencji kryzysowej, ośrodek pomocy społecznej, placówki ochrony zdrowia), oraz zapewnienia do nich dostępu wszystkim pracownikom,
 - b) zasady eksponowania informacji dla dzieci na temat możliwości uzyskania pomocy w trudnej sytuacji, w tym numerów bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży,
- 4) monitoring – obszar, który określa:
- a) zasady weryfikacji przyjętych Standardów Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem – przynajmniej raz w roku, ze szczególnym uwzględnieniem analizy sytuacji związanych z wystąpieniem zagrożenia bezpieczeństwa dzieci,

- b) zasady organizowania przez Żłobek konsultacji z dziećmi i ich rodzicami/opiekunami.

Rozdział II

Słowniczek terminów

§ 2.

- 1) *Dziecko/máłoletni* – każda osoba do ukończenia 18. roku życia.
- 2) *Krzywdzenie dziecka* – popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka, lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbanie.
- 3) *Personel* – każdy pracownik Żłobka bez względu na formę zatrudnienia, w tym współpracownik, stażysta, wolontariusz lub inna osoba, która z racji pełnionej funkcji lub zadań ma (nawet potencjalny) kontakt z dziećmi.
- 4) *Opiekun dziecka* – osoba uprawniona do reprezentacji dziecka, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny, a także rodzic zastępczy.
- 5) *Instytucja* – każda instytucja świadcząca usługi dzieciom lub działająca na rzecz dzieci.
- 6) *Dyrektor* – osoba (lub podmiot), która w strukturze Żłobka jest uprawniona do podejmowania decyzji.
- 7) *Zgoda rodzica dziecka* oznacza zgodę co najmniej jednego z rodziców dziecka. W przypadku braku porozumienia między rodzicami dziecka konieczne jest poinformowanie rodziców o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny.
- 8) *Osoba odpowiedzialna za Standardy Ochrony Máłoletnich przed krzywdzeniem* to wyznaczony przez dyrektora Żłobka pracownik sprawujący nadzór nad realizacją niniejszych Standardów Ochrony Máłoletnich przed krzywdzeniem.
- 9) *Dane osobowe dziecka* to wszelkie informacje umożliwiające identyfikację dziecka.

Rozdział III

Czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia dzieci – zasady rozpoznawania i reagowania

§ 3.

- 1) Pracownicy Żłobka posiadają wiedzę na temat czynników ryzyka oraz symptomów krzywdzenia dzieci i zwracają na nie uwagę w ramach wykonywanych obowiązków.
- 2) Czynniki ryzyka oraz symptomy krzywdzenia dzieci zostały opisane w Załączniku nr 3.
- 3) Pracownicy Żłobka monitorują sytuację i dobrostan dziecka.
- 4) W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka pracownicy Żłobka podejmują rozmowę z rodzicami, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia i motywując ich do szukania dla siebie pomocy.

- 5) Pracownicy znają i stosują zasady bezpiecznych relacji personel-dziecko i dziecko-dziecko ustalone w Żłobku. Zasady stanowią Załącznik nr 2 do niniejszych Standardów.
- 6) Rekrutacja pracowników Żłobka odbywa się zgodnie z zasadami bezpiecznej rekrutacji personelu. Zasady Rekrutacji stanowią Załącznik nr 1 do niniejszych Standardów.

Rozdział IV

Zasady reagowania na przypadki podejrzenia, że małoletni doświadcza krzywdzenia

§ 4.

W przypadku powstania podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone, pracownik ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania uzyskanej informacji dyrektorowi Żłobka.

§ 5.

- 1) Po uzyskaniu informacji, dyrektor Żłobka wzywa opiekunów dziecka, którego krzywdzenie podejrzewa i informuje ich o podejrzeniu.
- 2) Wyznaczona przez dyrektora Żłobka osoba sporządza opis sytuacji przedszkolnej i rodzinnej dziecka na podstawie rozmów z dzieckiem, nauczycielami, wychowawcą i rodzicami oraz opracowuje plan pomocy małoletniemu.
- 3) Plan pomocy małoletniemu powinien zawierać wskazania dotyczące:
 - a) podjęcia przez Żłobek działań w celu zapewnienia dziecku bezpieczeństwa, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej instytucji,
 - b) wsparcia, jakie zaoferuje dziecku Żłobek,
 - c) skierowania dziecka do specjalistycznej placówki pomocy dziecku, jeżeli istnieje taka potrzeba.

§ 6.

- 1) W bardziej skomplikowanych przypadkach (dotyczących np. wykorzystywania seksualnego lub znęcania się fizycznego i psychicznego o dużym nasileniu) dyrektor Żłobka powołuje zespół interwencyjny, w skład którego mogą wejść: psycholog, wychowawca dziecka, dyrektor Żłobka, inni pracownicy mający wiedzę na temat skutków krzywdzenia dziecka lub o krzywdzonym dziecku.
- 2) Zespół interwencyjny sporządza plan pomocy małoletniemu, spełniający wymogi określone w § 5. punkcie 3 niniejszych Standardów na podstawie opisu sporządzonego przez psychologa żłobkowego oraz innych, uzyskanych przez członków zespołu, informacji.
- 3) W przypadku gdy podejrzenie krzywdzenia zgłoszą rodzice/opiekunowie dziecka, dyrektor Żłobka jest zobowiązany powołać zespół interwencyjny.
- 4) Zespół, o którym mowa w punkcie 3, wzywa rodziców/opiekunów dziecka na spotkanie wyjaśniające, podczas którego może zaproponować zdiagnozowanie zgłaszanego podejrzenia w zewnętrznej, bezstronnej instytucji. Ze spotkania sporządza się protokół.

§ 7.

- 1) Sporządzony przez zespół interwencyjny plan pomocy małoletniemu wraz z zaleceniem współpracy przy jego realizacji przedstawiany jest rodzicom/opiekunom przez psychologa żłobkowego.
- 2) Psycholog informuje rodziców/opiekunów o obowiązku Żłobka – jako instytucji – zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia małoletniego do odpowiedniej instytucji (prokuratura, policja lub sąd rodzinny, ośrodek pomocy społecznej bądź przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego – procedura „Niebieskiej Karty” – w zależności od zdiagnozowanego typu krzywdzenia i skorelowanej z nim interwencji). **Uwaga!** Pracownicy Żłobka uczestniczą w realizacji procedury „Niebieskiej Karty”, w tym uprawnieni są do samodzielnego jej wszczęcia.
- 3) Po poinformowaniu rodziców/opiekunów małoletniego przez psychologa – zgodnie z punktem poprzedzającym – dyrektor Żłobka składa zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa do prokuratury/policji lub wnioski o wgląd w sytuację rodziny do sądu rejonowego, wydziału rodzinnego i nieletnich, ośrodka pomocy społecznej lub przesyła formularz „Niebieska Karta – A” do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego.
- 4) Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach instytucji wskazanych w punkcie 3.
- 5) W przypadku gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili rodzice/opiekunowie małoletniego, a podejrzenie to nie zostało potwierdzone – Żłobek informuje o tym fakcie rodziców/opiekunów dziecka na piśmie.

§ 8.

- 1) Z przebiegu interwencji sporządza się kartę interwencji, której wzór stanowi Załącznik nr 4 do niniejszych Standardów. Kartę tę załącza się do dokumentacji dziecka w Żłobku.
- 2) Wszyscy pracownicy Żłobka i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych posiadły informację o krzywdzeniu dziecka lub informacje z tym związane, są zobowiązani do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

Rozdział V

Zasady ochrony wizerunku dziecka i danych osobowych małoletnich

§ 9.

- 1) Żłobek, uznając prawo dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku dziecka, zapewnia najwyższe standardy ochrony danych osobowych małoletnich zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
- 2) Wytyczne dotyczące zasad ochrony wizerunku dziecka i danych osobowych dzieci stanowią Załącznik nr 5 do niniejszych Standardów.

§ 10.

- 1) Pracownikowi Żłobka nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku dziecka (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu dziecka) na jego terenie bez pisemnej zgody rodzica lub opiekuna prawnego dziecka.
- 2) W celu uzyskania zgody, o której mowa w punkcie 1, pracownik Żłobka może skontaktować się z opiekunem dziecka, by ustalić procedurę uzyskania zgody. Niedopuszczalne jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych do opiekuna dziecka – bez wiedzy i zgody tego opiekuna.
- 3) Jeżeli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak: zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda rodzica lub opiekuna prawnego na utrwalenie wizerunku dziecka nie jest wymagana.
- 4) Upublicznienie przez pracownika Żłobka wizerunku dziecka utrwalonego w jakiegokolwiek formie (fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga pisemnej zgody rodzica lub opiekuna prawnego dziecka.

Rozdział VI

Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu i mediów elektronicznych w Żłobku

§ 11.

- 1) Żłobek podejmuje działania zabezpieczające małoletnich przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju. Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu i mediów elektronicznych stanowią Załącznik nr 6 do niniejszych Standardów.
- 2) Na terenie Żłobka niedozwolony jest bezpośredni dostęp dziecka do Internetu.
- 3) W przypadku gdy dostęp do Internetu w Żłobku realizowany jest pod nadzorem pracownika Żłobka jest on zobowiązany informować dzieci o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu.

Rozdział VII

Monitoring stosowania Standardów Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem

§ 12.

- 1) Dyrektor Żłobka wyznacza Panią **Marię Magdziarz** na osobę odpowiedzialną za realizację i propagowanie Standardów Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem w Żłobku.
- 2) Osoba, o której mowa w punkcie 1, jest odpowiedzialna za monitorowanie realizacji Standardów, za reagowanie na sygnały naruszenia Standardów, prowadzenie rejestru zgłoszeń oraz za proponowanie zmian w Standardach.
- 3) Osoba odpowiedzialna za realizację i propagowanie Standardów ochrony małoletnich przeprowadza wśród pracowników Żłobka, raz na 12 miesięcy, ankietę monitorującą

poziom realizacji Standardów. W ankiecie pracownicy mogą proponować zmiany oraz wskazywać naruszenia Standardów.

- 4) Ankieta monitorująca poziom realizacji Standardów stanowi Załącznik nr 7 do niniejszych Standardów.
- 5) Na podstawie przeprowadzonej ankiety osoba odpowiedzialna za realizację i propagowanie Standardów Ochrony Małoletnich sporządza raport z monitoringu, który następnie przekazuje dyrektorowi Żłobka.
- 6) Dyrektor Żłobka na podstawie otrzymanego raportu wprowadza do Standardów niezbędne zmiany i ogłasza je pracownikom, dzieciom i ich rodzicom/opiekunom.

Rozdział VIII

Przepisy końcowe

§ 13.

- 1) Niniejsze Standardy Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.
- 2) Ogłoszenie Standardów następuje poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń lub w innym widocznym miejscu w siedzibie Żłobka.

Załącznik nr 1

do Standardów ochrony małoletnich przed krzywdzeniem
w Żłobku HopKids w Krakowie

Zasady bezpiecznej rekrutacji personelu do pracy w Żłobku HopKids w Krakowie

Żłobku HopKids w Krakowie kładzie nacisk na bezpieczeństwo, dobro i wysoki standard opieki zapewnianej małoletnim znajdującym się pod jego opieką. W związku z tym procedura rekrutacji personelu uwzględnia kroki mające na celu weryfikację danych, kwalifikacji i wartości zatrudnianych pracowników.

Placówka dba o to, by osoby przez nie zatrudnione (w tym osoby pracujące na podstawie umowy zlecenie oraz wolontariusze/stażyści/praktykanci) posiadały odpowiednie kwalifikacje do pracy z dziećmi oraz były dla nich bezpieczne. Aby sprawdzić powyższe, w tym stosunek osoby zatrudnianej do dzieci i podzielenia wartości związanych z szacunkiem wobec nich oraz

przestrzegania ich praw, Żłobek w procesie rekrutacji wymaga dostarczenia danych i dokumentów dotyczących:

- a) wykształcenia
- b) kwalifikacji zawodowych
- c) przebiegu dotychczasowego zatrudnienia kandydata/kandydatki,

Dodatkowo Żłobek pozyskuje od kandydatów/ kandydatek dane pozwalające zidentyfikować daną osobę:

- a) imię (imiona) i nazwisko,
- b) datę urodzenia,
- c) dane kontaktowe osoby zatrudnianej.

Kolejne elementy procesu rekrutacji mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa małoletnich w placówce:

- 1) Pozyskiwanie danych kandydata/kandydatki, które umożliwiają sprawdzenie jej/jego w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym.
- 2) Dostarczenie przez kandydata/kandydatkę informacji z Krajowego Rejestru Karnego o niekaralności w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 172 oraz z 2022 r. poz. 2600) lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego.
- 3) Jeżeli osoba posiada obywatelstwo inne niż polskie wówczas przedkłada informacje z rejestru karnego państwa obywatelstwa uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi, bądź informację z rejestru karnego, jeżeli prawo tego państwa nie przewiduje wydawania informacji dla w/w celów.

- 4) Jeżeli prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja o niekaralności nie przewiduje wydawania takiej informacji lub nie prowadzi rejestru karnego, wówczas kandydat/ kandydatka składa pod rygorem odpowiedzialności karnej oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem.
- 5) Pod oświadczeniami składanymi pod rygorem odpowiedzialności karnej składa się oświadczenie o następującej treści: *Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Oświadczenie to zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.*
- 6) W przypadku niemożliwości przedstawienia zaświadczenia o niekaralności w terminie odpowiednim do rekrutacji, kandydat/kandydatka zobowiązani są do złożenia oświadczenia o niekaralności oraz toczących się postępowaniach przygotowawczych, sądowych i dyscyplinarnych według poniższego wzoru:

**Oświadczenie o niekaralności i zobowiązaniu do przestrzegania podstawowych zasad
ochrony dzieci**

.....
(miejsce i data)

Ja, nr PESEL.....
oświadczam, że nie byłam/em skazany/a za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, i przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego i nie toczy się przeciwko mnie żadne postępowanie karne ani dyscyplinarne w tym zakresie.

Ponadto oświadczam, że zapoznałem/am się z zasadami ochrony dzieci obowiązującymi w Żłobku HopKids w Krakowie i zobowiązuję się do ich przestrzegania.

.....
(podpis)

Załącznik nr 2

do Standardów ochrony małoletnich przed krzywdzeniem
w Żłobku HopKids w Krakowie

Zasady bezpiecznych relacji personel-dziecko w Żłobku HopKids w Krakowie

Naczelną zasadą wszystkich czynności podejmowanych przez personel Żłobku HopKids w Krakowie jest działanie dla dobra, bezpieczeństwa i rozwoju dzieci oraz postępowanie w jego najlepszym interesie. Pracownicy traktują dziecko z szacunkiem, z zachowaniem jego godności oraz z uwzględnieniem jego potrzeb. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec dziecka w jakiegokolwiek formie. Personel realizując te cele działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych instytucji oraz swoich kompetencji. Zasady bezpiecznych relacji personelu z dziećmi obowiązują wszystkich pracowników placówki. Znajomość i zaakceptowanie zasad są potwierdzone podpisem oświadczenia.

Relacje personelu z dziećmi

Pracownik zobowiązany jest do utrzymania profesjonalnej relacji z dziećmi i każdorazowo rozważenia, czy jego reakcje, komunikaty i działania wobec dziecka są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe. Pracownik musi działać w sposób otwarty, przejrzysty dla innych oraz minimalizować ryzyko błędnej interpretacji swojego zachowania.

W komunikacji z dziećmi, pracownik:

- 1) Musi zachować cierpliwość i szacunek.
- 2) Słucha uważnie dzieci, udziela odpowiedzi adekwatnych do zadanych pytań lub wypowiedzianych komunikatów, a także dostosowuje je do wieku i poziomu rozwoju dziecka.
- 3) Nie może lekceważyć, obrażać, upokarzać dziecka; nie może na dziecko krzyczeć w sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa dziecka lub innych dzieci.
- 4) Nie może ujawniać informacji wrażliwych dotyczących innych osób, w tym innych dzieci wobec osób nieuprawnionych, również dzieci. Obejmuje to wizerunek dziecka, informacje o sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, prawnej.
- 5) Nie może używać wulgaryzmów i żartów niestosownych dla dzieci, obraźliwych uwag pod kątem dziecka lub innych osób, nawiązywać w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej.
- 6) Nie może wykorzystywać wobec dziecka relacji władzy lub przewagi fizycznej, tj. zastraszanie, przymuszanie, groźby.

W działaniach podejmowanych z dziećmi, pracownik:

- 1) Docenia i szanuje wkład dzieci w podejmowanie działania, aktywnie je angażuje i traktuje równo bez względu na ich płeć, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd.
- 2) Unika faworyzowania dzieci.
- 3) Ma kategorię zakaz nawiązywania z dzieckiem jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych oraz składania mu propozycji o nieodpowiednim charakterze. Obejmuje to także:
 - seksualne komentarze, żarty, gesty;
 - udostępnianie dzieciom treści erotycznych i pornograficznych bez względu na ich formę.
- 4) Nie może utrzymywać wizerunku dziecka (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych. Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunku dzieci, jeśli dyrekcja nie została o tym poinformowana, nie wyraziła na to zgody i nie uzyskała zgód rodziców/opiekunów.
- 5) Ma zakaz proponowania dzieciom alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również używania ich w obecności dzieci.
- 6) Nie może przyjmować pieniędzy ani drogocennych prezentów od dziecka oraz ani rodziców/ opiekunów dziecka. Nie może wchodzić w relacje jakiegokolwiek zależności wobec dziecka lub rodziców/opiekunów dziecka. Nie dotyczy to okazjonalnych podarków związanych ze świętami w roku szkolnym, np. kwiatów, prezentów składkowych czy drobnych upominków.
- 7) Raportować dyrekcji wszystkie ryzykowne sytuacje, które obejmują zauroczenie dzieckiem przez pracownika lub pracownikiem przez dziecko.

W kontakcie fizycznym z dziećmi, pracownik:

- 1) Nie może bić, szturchać, popychać ani w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej dziecka.
- 2) Nie może dotykać dziecka w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny, tj. dziecko nie powinno siadać pracownikowi na kolanach okrakiem, dziecko nie może leżeć na nauczycielu, nie może znajdować się w okolicach ud, bioder w czasie trwania kontaktu fizycznego.
- 3) Musi zawsze być przygotowany na wyjaśnienie swoich działań.
- 4) Musi zachować szczególną ostrożność wobec dzieci, które doświadczyły nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania.
- 5) Nie nawiązuje kontaktu z dzieckiem, który ma charakter niejawnny bądź ukrywany, wiąże się z jakąkolwiek gratyfikacją lub wynika z relacji władzy.
- 6) Stosuje jedynie kontakt fizyczny, który jest stosowny i spełnia zasady bezpieczeństwa, jest odpowiedzią na potrzeby dziecka w danym momencie, uwzględnia jego wiek, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny.

Kontakt poza godzinami pracy

- 1) Kontakt z dziećmi powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów edukacyjnych lub wychowawczych.

- 2) Pracownik nie może zapraszać dzieci do swojego miejsca zamieszkania ani spotykać się z nimi poza godzinami pracy. Obejmuje to także kontakty z dziećmi poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych).
- 3) Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli dzieci i rodzice/opiekunowie dzieci są osobami bliskimi wobec pracownika) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych dzieci, ich rodziców oraz opiekunów.

Pozostałe zasady:

- 1) Pracownik nie może omawiać kwestii związanych z dziećmi poza żłobkiem wykorzystując poufne dane osobowe, tj. imiona dzieci, rodziców, jednostki chorobowe, wrażliwe informacje intymne, adresy, numery telefonów, itp.
- 2) W sytuacji przypadkowego spotkania z rodzicami/opiekunami dziecka poza Placówką nie bierze udziału w rozmowach na tematy związane z dzieckiem i/lub innymi dziećmi, rodzicami.
- 3) Jeżeli opiekun żłobkowy podejrzewa, że inny pracownik nie przestrzega wyżej opisanych zasad, ma obowiązek poinformować o tym Dyrektora Placówki.

Załącznik nr 3

do Standardów ochrony małoletnich przed krzywdzeniem
w Żłobku HopKids w Krakowie

Czynniki ryzyka oraz symptomy krzywdzenia dzieci

Światowa Organizacja Zdrowia wskazuje, że krzywdzeniem jest każde zamierzone i niezamierzone działanie lub zaniechanie działania jednostki lub społeczeństwa jako całości i każdy rezultat takiego działania lub bezczynności, które naruszają prawa i swobody dzieci lub zakłócają ich optymalny rozwój. Jest to każde działanie lub brak działania, które wykorzystuje przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną nad dzieckiem, narusza prawa lub dobra osobiste dziecka, w szczególności narażając je na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające jego godność, nietykalność cielesną, wolność (w tym seksualną), powodujące szkody na jego zdrowiu psychicznym lub fizycznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy.

Za krzywdzenie dziecka uznawać należy zatem przemoc fizyczną, przemoc emocjonalną, przemoc seksualną oraz wszelkie zaniedbanie.

Istnieją czynniki ryzyka, które mogą zwiększać niebezpieczeństwo wystąpienia przemocy wobec dzieci. Wystąpienie jednego lub nielicznych czynników nie jest nigdy jednoznacznym sygnałem, że w rodzinie dochodzi do krzywdzenia. Jeśli liczba czynników zwiększa się i pojawiają się symptomy mogące wskazywać na to, że dziecko doświadcza jakiegoś rodzaju przemocy należy podjąć wnikliwą obserwację dziecka oraz jego rodziny.

1) Czynniki ryzyka

a) Czynniki związane z dzieckiem

- sytuacje i okoliczności związane z narodzinami dziecka, które stanowią obciążenia fizyczne i psychiczne dla rodziców, np. przedwczesny poród, niska waga urodzeniowa, narodziny z ciąży mnogiej, krótka przerwa między kolejnymi porodami dzieci;
- temperament dziecka – nadmierna płaczliwość dziecka, trudności w zasypianiu, rozdrażnienie mogą wzbudzać w rodzicach złość, bezsilność, a w rezultacie agresję;
- krytyczny okres w rozwoju dziecka do 3 r.ż. (dziecko jest bardziej zależne od opiekuna i spędza z nim więcej czasu, nie ma możliwości izolacji w sytuacji zagrożenia);
- niepełnosprawność intelektualna dziecka;
- przewlekłe choroby somatyczne;
- niepełnosprawność ruchowa;
- choroby psychiczne i rozwojowe dziecka.

b) Czynniki rodzinne (cechy funkcjonowania rodziny oraz cechy poszczególnych członków rodziny)

- nieobecność jednego z rodziców;
- autorytarny styl rodzicielstwa;
- uzależnienia i zaburzenia psychiczne w rodzinie;

- doświadczenie przemocy przez rodzica w dzieciństwie lub obecnie;
- sytuacje konfliktowe i kryzysowe w rodzinie, np. śmierć bliskich, rozwód, narodziny następnego dziecka, itp.;
- obecność w rodzinie niespokrewnionych z dzieckiem osób, np. partnera rodzica;
- obniżona kondycja psychiczna rodziców związana ze stresem, trudnościami emocjonalnymi;
- wychowanie w nieprzygotowanej odpowiednio wychowawczo i merytorycznie rodzinie zastępczej lub adopcyjnej.

c) Czynniki związane ze środowiskiem społecznym

- izolacja społeczna, czyli ubogie kontakty rodziców/opiekunów z innymi grupami, zamknięcie na relacje pozarodzinne;
- złe warunki mieszkaniowe i ekonomiczne;
- skrajne ubóstwo;
- przemoc i patologie społeczne występujące w najbliższym środowisku zamieszkania dziecka.

2) Symptomy dziecka krzywdzonego

a) Oznaki fizyczne możliwego krzywdzenia dziecka

- widoczne obrażenia ciała, których powstanie trudno wyjaśnić i/lub występują w miejscach przykrytych ubraniem i/lub występują u dziecka, które nie porusza się samodzielnie;
- rany, otarcia, blizny, siniaki, stłuczenia w miejscach nietypowych dla przypadkowych urazów: plecy, pośladki, ramiona, uda, brzuch, krocze, stopy, okolica oczodołów (bez urazu czoła), policzki, usta, szyja, uszy;
- urazy na więcej niż jednej płaszczyźnie kończyny, głowy, tułowia;
- ślady mające charakterystyczny kształt odcisku dłoni, szczypania, drapania, duszenia;
- liczne sińce, często symetryczne, w różnej fazie gojenia;
- urazy głowy u dzieci poniżej 3 r.ż.;
- okrągłe, punktowe poparzenia, oparzenia na plecach i pośladkach, na grzbietowej powierzchni dłoni;
- złamania u dzieci poniżej 3 r.ż., złamania kończyny górnej u dziecka niechodzącego, złamania żeber, złamania nieadekwatnie uzasadniane, np. upadek z kanapy;
- stłuczenia i skaleczenia warg, dna jamy ustnej, języka w wyniku prób karmienia na siłę, wpychania smoczka, złamania zębów;
- zaropiała przegroda nosa;
- wielokrotne zatrucia, wymioty, niewyjaśnione dolegliwości jelitowe;
- odmrożenia;
- słaby przyrost masy ciała, objawy niedożywienia;
- uporczywe i/lub nawracające objawy ze strony odbytu/narządów płciowych bez wyjaśnienia medycznego, np. ból, krwawienie.

b) Zachowania dziecka, na które należy zwrócić uwagę

- każda wyraźna zmiana w zachowaniu dziecka – wycofanie, zubożenie, nadmierne pobudzenie, trudność w regulacji emocji, które trudno wyjaśnić stanem zdrowia lub innymi okolicznościami;
- zachowanie nieadekwatne do wieku, zbyt infantylne lub zbyt dojrzałe;
- wyraźnie inne zachowanie w obecności rodzica/opiekuna niż innych osób;
- obserwowalny strach przed rodzicem/opiekunem;
- długotrwały, silny, niemożliwy do ukojenia płacz;
- objawy hysterii, hipochondrii, obsesji lub fobii;
- opóźnienie w rozwoju emocjonalnym;
- nasilony niepokój w konkretnych sytuacjach lub przy konkretnych osobach, sytuacjach wpasowujących się w jakiś schemat;
- problemy ze snem, koszmary, przemęczenie;
- moczenie, zanieczyszczanie kałem;
- zaburzenia jedzenia, odmowa jedzenia lub nadmierne objadanie się, wymioty po jedzeniu;
- nieadekwatne do wieku zainteresowanie seksem, np. dziecko dużo mówi na ten temat, używa zbyt dorosłego, wulgarnego słownictwa, wykazuje znajomość szczegółów związanych z aktywnością seksualną;
- zachowania seksualne, np. zachowania odtwórcze (w tym kontakt ustno-genitalny) z innym dzieckiem, z lalką, zabawką, dotykanie lub proszenie o dotykanie okolic narządów płciowych, wkładanie lub próba włożenia przedmiotów, palców do pochwy lub odbytu innego dziecka;
- niechęć do przebierania w towarzystwie innych;
- autoagresja oraz agresja wobec innych dzieci;

c) Symptomy zaniedbania

- nieprzyjemny zapach, niedomycie, odparzenia od pozostawiania przez długi czas w zabrudzonych pieluchach lub ubraniach;
- brak okularów u dziecka, które tego wymaga;
- ubrania niewłaściwe do pogody;
- częste nieobecności w przedszkolu, żłobku;
- dziecko je dużo, kradnie jedzenie, prosi o jedzenie;
- dziecko lub ktoś z otoczenia dziecka zgłasza, że dziecko pozostaje bez opieki lub w otoczeniu nieprzystosowanym do jego etapu rozwoju, np. klub, bar, itp.

Żaden symptom występujący w pojedynkę nie jest jednoznacznym sygnałem, że dziecko doświadcza przemocy. Wszystkie dzieci są inne, inaczej reagują na sytuacje kryzysowe, stresowe, zmiany w życiu i ich najbliższym otoczeniu. Zawsze w sytuacji, w której pracownik podejrzewa, że dziecko może doświadczać krzywdzenia, należy przeprowadzić wnikliwą obserwację oraz analizę sytuacji dziecka oraz jego otoczenia.

Załącznik nr 4

do Standardów ochrony małoletnich przed krzywdzeniem
w Żłobku HopKids w Krakowie

Karta Interwencji

.....
Imię i nazwisko dziecka

1. Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia)

.....
.....
.....
.....

2. Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia

.....

3. Opis działań podjętych przez psychologa (z datami ich podjęcia)

.....
.....
.....
.....
.....
.....

4. Spotkania z opiekunami dziecka

Data	Opis spotkania

5. Forma podjętej interwencji (właściwe zakreślić):

- Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa
- Wniosek o wgląd w sytuację dziecka/rodziny
- Inne, jakie?.....

6. Dane dotyczące interwencji (nazwa organu i data interwencji)

.....
.....

7. Wyniki interwencji: działania organów wymiaru sprawiedliwości, jeśli placówka uzyskała informacje o wynikach działania placówki/rodziców

Data	Działanie

.....

Podpis osoby wypełniającej kartę

Standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem
w Żłobku HopKids w Krakowie